

22. 11. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak se vyslychá autor odborného vyjádření?

Zmatek do procesní úpravy vneslo letošní rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 6 Tdo 23/2023, jakož jemu předcházející rozhodnutí nižších soudů.

Připomeňme, že trestní řád zná důkaz odborným vyjádřením a ke zodpovězení složitějších otázek důkaz znaleckým posudkem (obojí § 105 odst. 1 trestního řádu). Zatímco výslech znalce je výslovně upraven zákonem (§ 108 trestního řádu), výslech zpracovatele odborného vyjádření podobnou výslovnou úpravu postrádá. Jak se tedy má postupovat, když je potřeba autora odborného vyjádření vyslechnout?

V citovaném řízení šlo o případ loupeže. Pachatel fyzicky napadl poškozenou, aby se zmocnil jejího mobilního telefonu. Spisový materiál byl předložen znalci, který v odborném vyjádření popsal zranění utrpěná poškozenou a předpokládaný mechanismus jejich vzniku. V hlavním líčení byl autor odborného vyjádření vyslechnut **jako svědek** (bod 13 odůvodnění rozsudku Okresního soudu v Ostravě ze dne 28. dubna 2021, č.j. 70 T 211/2018-831).

Na námitku obviněného, že tento procesní postup byl vadný, odpověděl odvolací soud: „*Je-li třeba zpracovatele odborného vyjádření vyslechnout, vyslechne se jako svědek (srov. R 35/1980 sb. rozh.)*“ (bod 12 odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. ledna 2022, č.j. 6 To 230/2021-853).

Na rozhodnutí odvolacího jako (domněle) správné odkázal dovolací soud (bod 23 usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. ledna 2023, č.j. 6 Tdo 23/2023-899).

Již na první pohled vyvolává tento postup pochybnosti, neboť obvyklá definice svědka předpokládá, že svědkem je osoba, která vnímala skutečnosti významné pro řízení, ovšem nezávisle na řízení, tedy nikoli získala poznatky v rámci některého úkonu v řízení (např. ohledáním).

Podíváme-li se do sbírkového rozhodnutí R 35/1980, první publikovaná právní věta zní: „*Ošetrujícího lékaře, ktorý vydal lekársku správu o zranení poškodeného (ktorá má povahu odborného vyjadrenia príslušného orgánu v zmysle § 105 odst. 1 veta druhá Tr. por.), možno v prípade potreby vypočúť len ako svedka, a nie ako znalca v zmysle § 105 odst. 1 veta prvá Tr. por.*“ (jedná se rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR, proto *po slovensky*).

V textu rozhodnutí se pak uvádí: „*Tým, že za znalca bol pribratý ten istý lekár, ktorý sa vyjadril ko povahe zranenia poškodeného v lekárskej správe, a teda bol ošetrujúcim lekárom poškodeného, došlo k chybe v postupe vyhládavacieho orgánu. **Ošetrujúceho lekára bolo treba vypočúť ako svedka, lebo vnímal skutočnosti prípadu bez súvislosti s trestným konaním.** Ako znalca bolo treba pribrať inú osobu.*“

Sbírkové rozhodnutí tedy řeší zcela jinou situaci, než jakou měly na stole soudy v NS 6 Tdo 23/2023. Ošetřující lékař získal informace osobně při ošetřování pacienta a nezávisle na později zahájeném trestním řízení, proto musí mít v řízení postavení svědka, a to bez ohledu na to, že vyhotovil pacientovu zdravotnickou dokumentaci.

Odborníka, který posuzuje dokumentaci později jako úkon trestního řízení (ať už jako zpracovatel

odborného vyjádření nebo posudku), je nutno vyslechnout již jako znalce postupem podle § 108 trestního řádu; v případě autora odborného vyjádření postupem *per analogiam*.

Názor o nemožnosti vyslýchat autora odborného vyjádření jako svědka zastává odborná literatura dlouhodobě:

„Vzhledem k právní úpravě výslechu svědka (a pojetí této úpravy) je na místě učinit závěr, že zpracovatele odborného vyjádření k obsahu tohoto vyjádření není možno zpravidla vyslýchat v procesním postavení svědka, neboť předmětem výslechu zde většinou není podání svědeckví o okolnostech spáchaného trestného činu zjištěných na základě smyslového vnímání, ale odborné posouzení skutečností důležitých pro trestní řízení.“

(RŮŽIČKA, Miroslav, ZEZULOVÁ, Jana. K problematice vzájemného vztahu znaleckého posudku a odborného vyjádření po novele trestního řádu provedené zákonem č. [265/2001](#) Sb. Trestněprávní revue, 2004, č. 9, s. 256-263)

Stejnou úvahu jako citovaný článek podporuje i dřívější judikatura, konkrétně usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. dubna 1995, sp. zn. 7 To 97/94.

Údajný právní názor z R 35/1980 o obecné nutnosti vyslýchat autora odborného vyjádření jako svědka je toliko produkt chybného, resp. neúplného čtení judikatury. Zde je nutno varovat před mechanickým přebíráním domnělého právního názoru jen podle jedné publikované věty bez znalosti kontextu.

JUDr. Ing. Jan Vučka,
advokát v Praze*

GŘIVNA & ŠMERDA
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[Advokátní kancelář Gřivna & Šmerda, s.r.o.](#)

Revoluční 1044/23
110 00, Praha 1

tel: +420 226 633 341
e-mail: info@akgs.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních – hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)